

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/15/2018
Identifikačné číslo spisu: 2109012149
Dátum vydania rozhodnutia: 07.05.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:2109012149.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom dňa 7. mája 2019 v Bratislave, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a členov senátu JUDr. Aleny Šiškovéj a JUDr. Dany Wänkeovej, v trestnej veci proti obvinenej H. W., pre pokračovací trestný čin úverového podvodu podľa § 250a ods. 2, ods. 5 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. a iné, o dovolaní obvinenej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 14. januára 2014, sp. zn. 3 To 57/2013, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvinenej H. W. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Trnava rozsudkom z 1. marca 2013, sp. zn. 2 T 111/2009, uznal obvinenú H. W., pôvodne W., za vinnú zo spáchania pokračovacieho trestného činu úverového podvodu podľa § 250a ods. 2, ods. 5 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v bodoch 1, 3 až 9, 11 až 14, 17 a 20 a pokračujúceho trestného činu úverového podvodu v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1, § 250a ods. 2, ods. 5 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v bodoch 2, 10, 15, 16, 18, 19 na skutkovom základe uvedenom v bodoch 1/ až 20/ rozsudku. Spolu s obvinenou H. W. boli v tomto konaní uznaní za vinných pre trestný čin úverového podvodu spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 250a ods. 1, ods. 3 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. a iné aj ďalší obvinení, a to R. X., T. X., Q. V., L. W., Y. U..

Na základe odvolania prokurátora a obvinenej H. W. Krajský súd v Trnave rozsudkom zo 14. januára 2014, sp. zn. 3 To 57/2013, podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 2 Tr. por. rozsudok súdu prvého stupňa vo vzťahu k obvinenej H. W. zrušil vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a na základe § 322 ods. 3 Tr. por. ju podľa § 250a ods. 5 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. odsúdil na trest odňatia slobody v trvaní päť rokov so zaradením na výkon trestu podľa § 39a ods. 2 písm. a/ Tr. zák. č. 140/1961 Zb. do prvej nápravno-výchovnej skupiny. Zároveň krajský súd podľa § 319 Tr. por. odvolanie prokurátora (vo vzťahu k obvinenej R. X.) a odvolanie obvinenej H. W. zamietol.

Proti rozsudku krajského súdu podala dovolanie prostredníctvom obhajcu JUDr. Ing. Dušana Grmana obvinená H. W., uplatniac dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., teda že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného

hmotnoprávneho ustanovenia. V bližšom zdôvodnení uviedla, že odvolací súd neprihliadol na dve podstatné okolnosti umožňujúce mimoriadne zníženie trestu pod dolnú hranicu trestnej sadzby. Prvou mala byť osobná opatera dvoch maloletých detí G. a T., ktoré boli obvinenej zverené rozsudkom Okresného súdu Trnava a o ktoré sa ich otec nezaujíma, keďže v zmysle judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), napr. 1 Toš 21/2007, za pomery páchatel'a odôvodňujúce zníženie trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu je možné považovať vážnu chorobu, pri ktorej by výkon trestu odňatia slobody bol pre páchatel'a zvlášť obťažný alebo by mal pre neho zvlášť nepriaznivé následky. Rovnako tak za pomery páchatel'a odôvodňujúce tento postup treba považovať stav, kedy sa páchatel' stará o osoby, ktoré sú na ňom závislé svojou výživou alebo výchovou. Druhou okolnosťou mala byť dĺžka konania v prejednávanej veci, ktorá s poukazom na rozhodovaciu prax najvyššieho súdu (napr. 5 To 14/2009) presahuje dĺžku konania v porovnateľných veciach a ktorá môže odôvodniť použitie mimoriadneho zmierňovacieho ustanovenia a uloženie trestu pod dolnú hranicu trestnej sadzby. Súd opomenul zohľadniť, že k spáchaniu skutkov došlo v priebehu roku 2005, pričom konaním obvinenej nedošlo k prieťahom. Na procesné úkony sa dostavovala riadne, rovnako ako jej obhajca, a žiadnym spôsobom sa nesnažila predĺžovať trestné konanie, o čom svedčí aj to, že vinu priznala. Vzhľadom na uvedené navrhla, aby dovolací súd z dôvodu porušenia zákona týkajúceho sa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. zrušil napadnuté rozhodnutie krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Rovnopis dovolania bol v zmysle § 376 Tr. por. doručený na vyjadrenie ostatným stranám konania.

K dovolaniu sa vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Trnava, ktorá poukázala na stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu prijaté 14. júna 2010 pod sp. zn. Tpj 46/2010 (R 5/2011), podľa ktorého ustanovenie § 40 ods. 1 Tr. zák. nemožno podradiť pod nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia, a teda túto okolnosť nemožno vyhodnotiť ako dôvod dovolania v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. zák. Rozhodnutie odvolacieho súdu označila za správne a vydané v súlade so zákonom a dovolanie obvinenej, vzhľadom k nesplneniu zákonných podmienok, za nedôvodné, preto ho navrhla v zmysle § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Vyjadrenie prokurátorky bolo zaslané dovolateľke a jej obhajcovi s možnosťou zaujať k nim stanovisko.

Obvinená H. W. podaním doručeným najvyššiemu súdu 29. novembra 2018 zaujala k vyjadreniu prokurátorky stanovisko, v ktorom odvolaciemu súdu vytkla skutočnosť, že nebral do úvahy jej tehotenstvo. Zdôraznila, že momentálne má už troch synov, z ktorých najmladší sa narodil v roku 2014. Na výkon trestu nastúpila v roku 2018 a najmladšieho syna musela zveriť do starostlivosti synovi G.. Žiadala o prehodnotenie trestu a jeho zníženie, nakoľko najväčším trestom pre ňu je, keď ako matka nemôže byť so svojimi deťmi. Vo výkone trestu je desiaty mesiac a je pracovne zaradená. Syn G. zvláda starostlivosť o H., matka mu však chýba.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. h/, § 566 ods. 3 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Tr. por.), a súčasne spĺňa podmienky podľa § 373 ods. 1, ods. 2 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por. Najvyšší súd však zistil, že dovolanie obvinenej je potrebné na neverejnom zasadnutí odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por., lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok predstavuje výrazný zásah do inštitútu právoplatnosti, ktorá v pozícii základnej vlastnosti súdneho rozhodnutia predstavuje jeho nezmeniteľnosť a záväznosť ako prejav stability právnych vzťahov a právnej istoty v právnom štáte. Z uvedeného dôvodu je dovolanie určené k náprave výlučne zákonom taxatívne stanovených procesných a hmotnoprávnych väd, ktoré by svojím charakterom mohli mať výrazný vplyv na konanie a jeho procesný výsledok. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú striktne obmedzené, aby sa širokým

uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštitúcia. Z uvedeného dôvodu dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak, z ustanovenia § 385 ods. 1 Tr. por. expressis verbis vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené, pričom viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.), nie právnych dôvodov dovolania z hľadiska ich subsumpcie pod ustanovenie § 371 Tr. por. V zmysle rozhodovacej praxe najvyššieho súdu platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takéhoto dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. V opačnom prípade, teda ak podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenia upravujúce dôvody dovolania, pritom ale v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Z obsahu dovolania je zrejmé, že obvinená sa domáha preskúmania existencie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., podstatou jej dovolacích námietok je však nezohľadnenie okolností pre aplikáciu ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody (§ 40 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb.) a (v dôsledku toho) neprimeraná výška uloženého trestu. Dovolací súd v tejto súvislosti pripomína, že vzťah dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. a dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. viažuceho sa osobitne k trestu bol vymedzený stanoviskom trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu prijatého 14. júna 2010, sp. zn. Tpj 46/2010 (R 5/2011), ďalej aj „stanovisko Tpj 46/2010“, podľa ktorého pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstáť v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste napadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. a § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. je taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa k výroku o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k takému výroku. Zároveň v zmysle tohto stanoviska hmotnoprávne ustanovenie § 39 Tr. zák. (resp. § 40 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006) o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody svojou povahou a významom sa primkáva ku všeobecným hľadiskám stanoveným pre voľbu druhu trestu a jeho výmery v § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Tr. zák. a nasl. a na rozdiel od ustanovení § 41, § 42 (o ukladaní úhrnného, spoločného a súhrnného trestu) alebo ustanovenia § 47 ods. 2 Tr. zák., ktoré sú taktiež hmotnoprávne, ale kogentnej povahy, ho nemožno podriaďiť pod „nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia“, zakladajúce dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Pokiaľ teda obvinená ako dovolací dôvod uvádza § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., tento je vo vzťahu k namietanému výroku o treste nesprávne použitý. Keďže dovolací súd nie je viazaný právnymi dôvodmi dovolania z hľadiska ich podradenia pod dovolací dôvod podľa § 371 Tr. por., ale obsahom dovolania a dovolacími dôvodmi (§ 385 ods. 1 Tr. por., m. m. § 62 ods. 1 Tr. por.), uplatnené dovolacie námietky zaradil pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. a dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. sa už nezaoberal.

In medias res dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. zák. dovolací súd uvádza nasledovné :

Podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

Odvolací súd obvinenej uložil trest odňatia slobody v trvaní päť rokov aplikujúc ustanovenie § 250a ods. 5 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. a zaradil ju na výkon trestu do prvej nápravno-výchovnej skupiny podľa § 39a ods. 2 písm. a/ Tr. zák. č. 140/1961 Zb. Súd pri ukladaní trestu vychádzal z trestnej sadzby päť až dvanásť rokov, teda trest bol uložený na dolnej hranici trestnej sadzby ako nepodmienečný s tým, že obvinená v posledných desiatich rokoch nebola vo výkone trestu odňatia slobody, preto bola zaradená

do prvej nápravovýchovej skupiny. Obvinenej bol teda uložený druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin pripúšťal a bol uložený v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

Osobitne vo vzťahu k (ne)aplikácii ustanovenia § 40 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. súdmi nižšieho stupňa najvyšší súd uvádza, že aj táto problematika bola vyriešená stanoviskom Tpj 46/2010, ktorým bol prijatý zjednocujúci záver, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. nie je naplnený tým, že obvinenému nebol uložený trest za použitia § 39 Tr. zák. (resp. § 40 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006), v dôsledku čoho uložený trest má byť neprimeraný, lebo pokiaľ súd nevyužil moderačné oprávnenie podľa uvedených ustanovení a trest vymeral v rámci nezniženej trestnej sadzby, nemožno tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnú sadzbu stanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného. Nepoužitie ustanovenia § 39 Tr. zák. resp. § 40 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006 nezakladá žiadny dovolací dôvod.

Z uvedeného je zrejmé, že predmetom dovolacieho prieskumu nemôže byť námietka neaplikácie ustanovenia § 40 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. (§ 39 Tr. zák. č. 300/2005 Z. z.), nakoľko táto nespadá pod žiaden dovolací dôvod, teda ani pod § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. v rámci nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia, ani pod § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. v rámci uloženia nezákonného druhu alebo výmery trestu.

Na základe uvedeného najvyšší súd dospel k záveru, že v rozsahu námietok obvinenej nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por., a preto ho podľa § 382 písm. c/ Tr. por. na neverejnom zasadnutí ako nedôvodné odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.